

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

A ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ: Από το βιβλίο της Γ' Γυμνασίου: «Του γιοφυριού της Άρτας» Δημοτικό Τραγούδι . , σελ.12-13

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Του γιοφυριού της Άρτας

copyright © 2005- 2006

Σαράντα πέντε μάστοροι κι εξήντα μαθητάδες,
γιοφύρι-ν-εθεμέλιωναν στην Άρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ εγκρεμιζόταν.
Μοιρολογούν οι μάστοροι και κλαιν οι μαθητάδες:
"Αλίμονο στους κόπους μας, κρίμα στις δούλεψές μας,
ολημερίς να χτίζουμε, το βράδυ να γκρεμιέται!"
Πουλάκι εδιάβη κι έκατσε αντίκρυ στο ποτάμι,
δεν εκελάηδε σαν πουλί, μηδέ σα χελιδόνι,
πάρ' εκελάηδε κι έλεγε , ανθρωπινή λαλίτσα:
"Α δε στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δε στεριώνει
και μη στοιχειώσετε ορφανό, μη ξένο, μη διαβάτη,
πάρ' του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα,
πρχεται αργά τ' αποταχύ και πάρωρα το γιόμα".

Τ' άκουσ' ο πρωτομάστορας και του θανάτου πέφτει.
Πάνει μηνάει της λυγερής με το πουλί τ' αηδόνι:
Αργά ντυθεί, αργά αλλαχτεί, αργά να πάει το γιόμα,
αργά να πάει και να διαβεί της Άρτας το γιοφύρι.
Και το πουλί παράκουσε κι αλλιώς επήγε κι είπε:
"Γοργά ντύσου, γοργά άλλαξε, γοργά να πας το γιόμα,
γοργά να πας και να διαβείς της Άρτας το γιοφύρι."

Μα τηνε κι εξανάφανεν από την άσπρη στράτα.
Την είδ' ο πρωτομάστορας , ραγίζεται η καρδιά του.
Από μακριά τους χαιρετά κι από κοντά τους λέει:
"Είπα σας, χαρά σας, μάστοροι κι εσείς οι μαθητάδες,
μα τι έχει ο πρωτομάστορας κι είναι βαργωμισμένος;
-Το δαχτυλίδι τόπεσε στην πρώτη την καμάρα,
και ποιος να μπει και ποιος να βγει το δαχτυλίδι να 'βρει;
-Μάστορα, μην πικραίνεσαι κι εγώ να πα' σ' το φέρω,
εγώ να μπω, κι εγώ να βγω, το δαχτυλίδι να βρω."

Μηδέ καλά κατέβηκε, μηδέ στη μέση επήγε·
"Τράβα καλέ μ', τον άλυσο, τράβα την αλυσίδα,
τι όλο τον κόσμο ανάγειρα και τίποτα δεν ήβρα."
Ένας πιχάει με το μυστρί, κι άλλος με τον ασβέστη,
παίρνει κι ο πρωτομάστορας και ρίχνει μέγα λίθο.

"Αλίμονο στη μοίρα μας, κρίμα στο ριζικό μας!
Τρεις αδερφάδες ήμαστε, κι οι τρεις κακογραμμένες,
η μια 'χτισε το Δούναβη, κι άλλη τον Αφράτη,
κι εγώ η πλιο στερνότερη της Άρτας το γιοφύρι.
Ως τρέμει το καρυόφυλλο, να τρέμει το γιοφύρι,
κι ως πέφτουν τα δεντρόφυλλα, να πέφτουν οι διαβάτες."

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

-Κόρη, το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρα δώσε,
πόχεις μονάκριβο αδελφό, μη λάχει και περάσει.
Κι αυτή το λόγον άλλαξε, κι άλλη κατάρα δίνει:
"Αν τρέμουν τ' άγρια βουνα, να τρέμει το γιοφύλι,
κι αν πέφτουν τ' άγρια πουλιά, να πέφτουν οι διαβάτες,
τι έχω αδερφό στην ξενιτιά, μη λάχει και περάσει."

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1 α.** Ποια είναι η δυσκολία που αντιμετωπίζει ο πρωτομάστορας και οι μαθητάδες- εργάτες στην κατασκευή του γεφυριού;
β. Ποια είναι η λύση στο αδιέξοδο αυτό και με ποιο τρόπο προβλέπεται να οδηγηθούν οι ήρωες στη λύση του προβλήματος; (Μον 4 .)
- 2.** Να χωρίσετε το ποίημα σε ενότητες και να δώσετε ένα πλαγιότιτλο σε κάθε μια. (Μον.4.)
- 3 α.** Ποια είναι η γλώσσα του κειμένου; Τι επιτυγχάνει ο ποιητής με τη χρήση πολλών ρημάτων και ουσιαστικών;
β. Ποιο επίρρημα χρησιμοποιεί στην παραγγελία του ο πρωτομάστορας και ποιο ο φτερωτός αγγελιαφόρος του μηνύματος ; Τι δείχνει η επιλογή στην πρώτη περίπτωση και τι στη δεύτερη ; (Μον.4.)
- 4.** Να επισημάνετε τη δραματική σύγκρουση που συντελείται στην ψυχή των ηρώων και τα στάδια που περνά αυτή:
α. του πρωτομάστορα
β. της γυναίκας του πρωτομάστορα (Μον.4)
- 5 α.** Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά των δημοτικών τραγουδιών ;
β. Ποια στοιχεία αυτού του τραγουδιού αποδεικνύουν ότι ανήκει στο είδος των παραλογών; (Μον.4)